

תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה

האקדמיה ללשון העברית מאחלת לכל עם ישראל שנת בריאות!

נדמה כי מטבעות הלשון "תכלה שנה וקללותיה" ו"תחל שנה וברכותיה" מקבלים ערב ראש השנה תשפ"א משנה תוקף בתפילות ובאיחולים הנישאים בפי כולנו.

מטבעות הלשון הללו מופיעים יחדיו בפיוט הנודע 'אחות קטנה' הנאמר בליל ראש השנה בקהילות רבות. אך לידתם במקומות שונים.

להרחבה על מקור מטבעות הלשון

מדור מיוחד באתר לכבוד ראש השנה

אתם מוכנים לשנה החדשה? חידון ראש השנה!

■ מה משמעות שם החודש תשרי?

■ שנה טובה ומתוקה! מה מיוחד בניקוד הצורה מתוקה?

■ יובל, עוגב או שמינית – איזו מן המילים נרדפת בתנ"ך לשופר?

■ מהי דבשית ומהי שבילה?

היכנסו לחידון החג המלא

גם אנחנו התכוננו לקראת ההסכמים עם שתיים ממדינות המפרץ:

ועדה ציבורית לקביעת שמות המדינות – הפועלת בחסות מכון התקנים ובשיתוף נציג האקדמיה – קיבלה את ההצעה לקבוע את השם **איחוד האמירויות** כשם הרשמי (בהשמטת שם התואר 'הערביות', שכן בשונה מן הערבית המילה 'אמירות' בעברית מציינת נסיכות ערבית בלבד). ומה יהיה שם הייחוס שבו נכנה את תושבי איחוד האמירויות? הצעתנו: **אַמירוּתִי**.

ומה בנוגע ל**בחרין**? השם הרשמי הוא ממלכת **בחרין** (مَمْلَكَة الْبَحْرَيْن). משמעות השם 'בחרין' הוא שני ימים (בְּחָר = ים), לפי כללי התעתיק מערבית: בחרין ביו"ד אחת גם בכתב המלא. שם הייחוס הוא **בְּחַרְיָנִי**.

להרחבה

■ העלינו לאתר את החוברת "לקט תעודות" שיצאה בשנת תש"ל (1970), ובה מבחר מן התעודות החשובות לתולדות חידוש הדיבור העברי בארץ ולתולדות ועד הלשון והאקדמיה ללשון העברית.

■ יצא לאור כרך חדש של זיכרונות האקדמיה לשנים תשע"ה–תשע"ח (2014–2018) ובו זיכרונות הדברים מן הדיונים בישיבות המליאה ודוחות על פעולות האקדמיה.

■ ראשית קריאה וכתובה – הורים לילדים בגן חובה ובכיתות א'–ב' מוזמנים לצפות בשיחוח שערכנו עם פרופ' דורית רביד, מומחית לבלשנות ולפסיכולינגוויסטיקה התפתחותית.

לקראת ראש השנה אנו מקבלים איגרות 'שנה טובה' שברבות מהן כתוב "בפרוס השנה החדשה...". מה פירוש המילה **בפרוס**?

על פי ההסבר המקובל פרוס היא מילת יחס יוונית שפירושה 'לפני', 'לקראת', 'בכיוון'. במשנה ובתלמוד נקלטה מילה זו בצירוף מילת היחס העברית ב־ (בפרוס) במשמעות 'לפני', 'ערב'.

עם זאת כבר בספרות חז"ל היו שפירשו את בפרוס (או בגרסה אחרת בפרס) מלשון פריסה, חיתוך במשמעות מחצית החודש הקודמת לחג. ואכן המילה פָּרַס משמשת בספרות חז"ל במשמעות חצי, למשל חצי כיכר.

מה פירושו של הביטוי **הרת עולם** המוכר מתפילות ראש השנה? לפי אחת הדעות התחיל העולם להיברא בכ"ה באלול, וביום השישי לבריאה (שהוא אחד בתשרי) נברא אדם הראשון, שהוא גִּמְר כל הבריאה. הווי אומר, ראש השנה הוא יום הריונו ולידתו של כל העולם כולו – בקיצור: היום הרת עולם.

אנו מביאים כאן דברים שכתב אבא בנדויד, איש הלשון והסגנון, מתוך חוברת מיוחדת של לשוננו לעם: "הידעת מאין הביטוי – מלשון החגים והמועדים" (כח, ז-ח, תשל"ז).

לקריאת הקטע

להרחבה

שאלה בעברית

תמיכה באקדמיה

להתראות באיגרת הבאה!